Stichting KisoBOKa - Carmelietenstraat West 5 5831 DR Boxmeer 0485-211719
Email: willemenpaul@gmail.com
Website: www.ngo.kisoboka.nl
Bankrekening: NL97 RBRB 0944 1249 92

JAARVERSLAG 2019

1. INLEIDING

In 2018 stelde het bestuur een visiedocument op en werden uitvoerige discussies gevoerd over de koers naar de toekomst: 'meer ondersteunen en stimuleren en minder controleren en minder louter financieren'.
Over de uitvoering van dat voornemen werden de nodige discussies gevoerd en werd duidelijk dat er verschil van mening was binnen het bestuur over het tempo en de wijze waarop dat uitgevoerd moest worden. Grotendeels veroorzaakt door de vaststelling dat het bestuur van de NGO in Jinja zwak was en er sprake was van mismanagement.
Daar leek begin 2019 een einde aan te komen door het ontslag van Thomas Mawanda als manager en de komst van een nieuwe penningmeester, de Nederlander Jan-Willem van Es, die zich recentelijk in Jinja had gevestigd.

2. WERKPLAN NGO

Door zijn komst lag er al in de eerste maanden een erg ambitieus werkplan, maar het was onduidelijk in hoeverre het gedragen werd door de lokale bestuurders en de gemeenschap. Hij wilde de NGO omvormen tot een LTD – een soort BV, waarbij de bestuurders meer aandeelhouders zijn dan bestuurders – en de NGO geleid zou moeten worden als een onderneming. De beoogde 'community development' zou vooral moeten gebeuren door het opzetten van commerciële activiteiten, waardoor mensen een eigen inkomen verwerven.
Aanvankelijk stond het bestuur redelijk positief tegenover deze ontwikkelingen en door de nieuwe aanpak kwamen er nieuwe activiteiten van de grond (een plan om konijnen te fokken, een modeltuin). Er kwam er een betere informatiestroom op gang (wekelijkse rapportages en zeer actieve berichtgeving op Facebook) en veel vooral publicitaire acties (solar, rolstoelen, bezoeken van prominenten).

diploma-uitreiking cursisten op KisoBOKa centrum maart 2019. Rechts: Jan Willem van Es

Maar er waren ook plannen waar het bestuur hier grote vragen bij had (een slagerij, een wekelijkse markt, project voor toerisme, uitbreiding van de mobiele kliniek, uitbreiding van de staf) en de toenemende vraag naar de rechtszekerheid. Er kwam een nieuwe Constitutie, de penningmeester benoemde zichzelf tot Executieve Director en er bleken fundamentele verschillen van inzicht m.n. tussen de penningmeester en de voorzitter van de NGO.
De briefwisseling tussen beide besturen over de stand van zaken werd van beide kanten met argwaan gevoerd, vooral defensief en zonder zicht op overeenstemming. Het aandringen van het bestuur in Nederland om de plannen meer gefaseerd uit te voeren werden vooral uitgelegd als 'gebrek aan vertrouwen'. Maar ook in Uganda namen de spanningen toe: Jan-Willem van Es beschuldigde de andere bestuursleden ervan dat ze hem boycotten, hij ontsloeg de social werkster en nam besluiten buiten het bestuur om. Bestuursleden zagen in hem niet langer iemand die het bestuur kwam versterken, maar het wilde overnemen.
Op afstand oncontroleerbare feiten en op basis van de groeiende twijfel besloot het bestuur in mei 2019 een extern bureau in te schakelen om duidelijkheid te krijgen over de rol van penningmeester, over de rechtsvorm en over de kans van slagen van plannen voor de toekomst.

3. TUSAIDIANE

Al in een eerder stadium heeft Tusaidiane, een advies bureau in Uganda, goede diensten bewezen in hun onderzoek naar de stand van zaken in Kimasa en ook nu pakken ze het verzoek voortvarend op. Begin juli is er al een eerste rapport, maar de eerste conclusie is weinig hoopgevend. Ze menen te moeten vaststellen 'dat er een onoverbrugbaar verschil van inzicht is tussen beide besturen' en dat daarom twijfelen of verder onderzoek wel nuttig is.
Deze voorlopige conclusie wordt met een delegatie van het bestuur in Nederland besproken en later met het gehele bestuur. Daarbij speelt met name een rol wat de inbreng van Jan Willem van Es is geweest in de gesprekken en dat met name zijn rol onderbelicht wordt, wat nu juist mede de aanleiding is voor het gevraagde onderzoek.
De belangrijke vragen: wat is de rechtszekerheid, hoe wordt de NGO gemanaged, wat is daarbij de rol van het bestuur en van de penningmeester én wat is het perspectief naar de toekomst, blijven en daarop wil het bestuur het besluit nemen Tusaidiane vragen het onderzoek voort te zetten. De voorzitter is het met dit besluit niet eens en treedt af.
Het bestuur formuleert een duidelijke vraag naar Tusaidiane en vraagt het bestuur van de NGO in te stemmen met het onderzoek. Het bestuur van de NGO, inclusief Jan-Willem van Es zijn blij met het onderzoek en zijn bereid er aan mee te werken. Het onderzoek vindt plaats in juli, augustus en begin september en eind september ligt er een rapport met duidelijke conclusies en aanbevelingen.
Nog voordat het bestuur het rapport heeft kunnen bespreken, laat Jan-Willem van Es weten de inhoud van het rapport en de conclusies niet te delen en niet met Tusaidiane te willen samenwerken. Het bestuur van KisoBOKa is echter blij met het rapport en ziet in het rapport een groot deel van haar twijfels bevestigd en denkt dat het rapport een basis kan bieden voor andere toekomst. Anderzijds zijn de vragen en voorlopige conclusies best verontrustend en vraagt het bestuur zich serieus af of dit niet het moment is om na te denken over snelle afbouw van onze ondersteuning aan Bulikimu KisoBOKa Uganda.

Uitdelen van zaden. In het midden: voorzitter Paul Okello.

Sharifa Nabaweesi, manager director of Tusaidiane en samensteller van het rapport is daarover duidelijk: niet stoppen: jullie hebben al zo veel geïnvesteerd dat moet je niet overboord gooien, er is nog steeds nood in Kimasa, de NGO heeft door het optreden van Jan Willem van Es geen eerlijke kans gehad en Tusaidiane ziet kansen het bestuur te trainen veranderingen door te voeren. De meerderheid van het bestuur besluit het begeleidingstraject met Tusaidiane voort te zetten, mits het NGO-bestuur instemt met de conclusies en aanbevelingen van het rapport en bereid is deze op te volgen.
Het NGO-bestuur is daartoe bereid en besluit tot ontslag van de penningmeester. Opnieuw breekt een nieuwe fase aan.

4. PROJECTEN

De in 2018 uitgevoerde projecten werden in 2019 voortgezet: cursussen in hairdressing en tailoring en er werd een nieuwe cursus gestart in houtbewerking. Daarvoor was minder belangstelling dan verwacht en de cursus werd na de eerste cyclus gestopt.
Een cursus in het verbeteren van landbouwtechnieken en het houden van kleinvee (varkens, geiten en kippen) waren wel succesvol en ook voor het schoolfonds was veel belangstelling. Een tiental jongeren was daardoor in staat naar school te gaan.
Ook de mobiele kliniek op het centrum kreeg iedere dag vele bezoekers, wel minder dan het jaar daarvoor omdat het lokale bestuur besloot het inschrijfgeld te verhogen.
In 2019 werd een bedrag van ruim € 5000 overgemaakt voor activiteiten, maar de grootste kostenpost bleef toch de organisatiekosten (personeel en kantoor), ruim € 10.000. In totaal werd in 2019 minder aan ondersteuning dan in 2018 (zie financieel verslag).

Start van het varkensproject.

5. UITBREIDING DOELSTELLING

Volgens de Statuten heeft de Stichting ten doel: ‘het financieel ondersteunen van activiteiten van ‘KisoBOKa in Uganda’. Die ondersteuning bleef beperkt tot de activiteiten van de door de initiatiefnemers (Willem en Paul) opgerichte CBO resp. NGO met de aanverwante naam ‘Bulikimu KisoBOKa’ .
Aan het einde van het jaar besprak het bestuur de mogelijkheid om onder ‘KisoBOKa in Uganda’ ook activiteiten te laten vallen die aantoonbaar verwant zijn met de door haar beoogde doelstelling. Daarmee zou het mogelijk zijn ook activiteiten te ondersteunen van bijv. ex-straat jongens die eigen initiatieven zijn begonnen. Begin 2020 zal het bestuur daarover een formeel besluit nemen.

6. TIENJARIG BESTAAN

Op 12 februari 2009 werd de Stichting KisoBOKa opgericht. Het bestuur had al eerder besloten daaraan op bescheiden wijze aandacht te besteden. Ze zou wel graag drie ex-straatjongens de kans willen bieden bij die gelegenheid een bezoek te brengen aan Nederland. In september 2018 begonnen de voorbereidingen maar dat bleek een moeilijk proces: het ontbreken van paspoort, van visum en vergunning om uit te reizen. Met name dat laatste betekende dat Danny, die sinds enige tijd werkzaam is in Dubai moest laten weten niet naar Nederland te kunnen afreizen.
Voor de twee anderen, Harid en Fred duurde het nog geruime tijd eer duidelijk was dat het voor hen wel mogelijk zou zijn, maar de oorspronkelijke datum (mei 2019) werd niet gehaald.
Uiteindelijk kwamen ze in oktober in Nederland aan, voor een verblijf van drie weken. Op 12 oktober werd een kleine welkom party georganiseerd, wat beschouwd kan worden als de officiële viering van het tienjarig bestaan. In de daarop volgende weken hebben ze een uitgebreid programma afgewerkt: ontmoetingen met instanties o.a. Stichting Ontwikkelingssamenwerking Boxmeer en wethouder Willy Hendriks van de Gemeente Boxmeer, met leerlingen van het Elzendaalcollege en missionarissen (in Mill Hill). Bezoeken aan enkele bedrijven, die voor hun beroep (automonteur en timmerman) interessant waren, bezoek aan enkele culturele instellingen (Afrika Museum en Oorlogsmuseum) en de gebruikelijke uitstapjes naar Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Daarnaast verbleven ze enkele dagen bij vrienden/sponsors in België.
Ze waren ondergebracht bij gastgezinnen Fred bij Jan en Rita van Haandel in Beugen, Harid bij Paul en Willem in Boxmeer. De gastgezinnen namen ook de begeleiding naar de diverse bezoeken en excursies op zich.

Fred en Harid op bezoek bij wethouder Willy Hendriks

7. SAMENWERKING

De Stichting nam deel aan de bijeenkomsten van de Stichting Ontwikkelingssamenwerking Boxmeer (SOB) en had een actieve rol in de totstandkoming van de door hen georganiseerde manifestatie ‘Hallo Wereld’ op 30 mei. Paul van der Geest participeerde in de programmacommissie en Jos de Graaf in de werkgroep fondswerving. De Stichting presenteerde zichzelf op de manifestatie met een kraam.
KisoBOKa is lid van het Platform Uganda en nam deel aan de tweede bijeenkomst van het platform in Cuijk.
Paul van der Geest verzorgde drie keer een les op het Elzendaalcollege mede i.v.m. de komst van Fred en Harid. De opbrengst van de sponsorloop (12 april) was voor hen bestemd.
KisoBOKa is lid van vereniging Partin, een overkoepelende organisatie van kleine ontwikkelingsorganisaties.

8. WERKPLAN

In het werkplan van de Stichting zijn een zestal punten genoemd, waarop het bestuur zich in 2019 wilde focussen en concrete resultaten wilde bereiken.

1. De jubileumviering: is overeenkomstig de planning verlopen
2. Werkdoelen uit het visiedocument:
   - Sterker inzetten op armoedebestrijding en ontplooiing van talenten: ten dele gelukt
   - Meer stimuleren en ondersteunen: is maar ten dele gelukt
   - Versterking van de positie van haar partner: niet gelukt
3. Ondersteuning
   - Versterking van het lokale bestuur: drie vrouwen in het bestuur benoemd
   - Herbouw van het Centrum: nog steeds onduidelijkheid over de spoorlijn
   - Inschakeling lokale ondersteuning: inschakelen Tusaidiane
4. Partnership
   - Na omvorming in LTD nieuw MOU: uitgesteld
   - Samenwerking in platform in Uganda: nog gaande
   - Nieuwe website: nog niet gerealiseerd
5. Fondswerving
   - 50% financiering uit fondswerving: niet gehaald door het ontbreken van projecten
   - Samenwerking intensiveren: deels geslaagd
   - Naamsbekendheid en betrokkenheid vergroten: ten dele gelukt
6. Bestuur
   - Aankondiging vertrek penningmeester: nieuwe bestuursleden aanzoeken

9. BESTUUR

Het bestuur kwam in 2019 vijf keer bij elkaar.
De agenda bestond vooral uit het behandelen van aanvragen uit Uganda, de afhandeling van correspondentie, discussies over de ontwikkelingen in Uganda, contacten met Tusaidiane en de voorbereiding en uitvoering van het uitwisselingsprogramma met Fred en Harid.
In 2019 verscheen slechts één keer een Nieuwsbrief.
In september 2019 naam Jos de Graaf afscheid als voorzitter.
Eind 2019 bestond het bestuur uit:

Willem van Beek	secretaris – wnd. voorzitter
Berny Jansen	penningmeester
Paul van der Geest	lid

wvb-september2020

10. JAARREKENING KISOBOKA 2019

Het jaar 2018 konden we financieel positief afsluiten door een tweetal schenkingen in dat jaar. Het gaf ons de ruimte om in 2019 het 10-jarig bestaan van de Stichting te vieren. Dat hebben we gedaan door in oktober twee ex-straatjongeren uit Uganda uit te nodigen. De kosten daarvan zijn bijna volledig vergoed door giften van vrienden en enkele fondsen, waaronder Stichting Ontwikkelingssamenwerking Boxmeer (SOB). Deze als zeer positief ervaren activiteit heeft onze financiële positie nauwelijks beïnvloed.

De ondersteuning aan projecten in Uganda is in 2019 aanzienlijk minder geweest dan in 2018. Toen € 22,550 nu € 15,200. De simpele reden daarvoor is dat er in 2019 veel minder projecten zijn uitgevoerd ten gevolge van onduidelijkheden in de koers die de NGO in Uganda wilde volgen. Om het NGO-bestuur daarbij behulpzaam te zijn, heeft het bestuur hier besloten een Ugandees expertise bureau (Tusaidiane) opdracht te geven een onderzoek in te stellen hoe de situatie verbeterd kan worden en daarvoor aanbevelingen te doen.
Hun rapport is eind 2019 verschenen en geeft duidelijke aanbevelingen, die met name inhouden dat het bestuur intensiever begeleid moet worden in hun managementtaken en keuze van projecten. Projecten die ervoor moeten zorgen dat de NGO minder afhankelijk wordt van financiering vanuit Nederland.

Gelet op het financieel resultaat van 2019 (- € 13,574,08) is dat ook hard nodig, want anders is over drie jaar het einde van de Stichting in zicht.

Het bestuur verwacht en hoopt van ganser harte dat het zover niet zal komen, maar zal er extra attent op moeten zijn dat in de komende jaren projecten van de grond komen die de lokale bevolking echt ten goede komen en een basis kunnen leggen voor zelffinanciering. Het streven blijft dat in 2022 het totaal van de projectkosten in Uganda slechts voor 50% gefinancierd wordt door KisoBOKa Nederland.

Een pittige uitdaging voor beide besturen.

De projectkosten in Uganda worden door Bulikimu KisoBOKa NGO Uganda in een eigen jaarrekening verantwoord.

Boxmeer, 26 februari 2020
Berny Jansen, penningmeester
Willem van Beek, secretaris

Balans KisoBOKa 2018 en 2019

Banksaldo	**31 december 2018**	**31 december 2019**	**Saldo bij / af ten opzichte van 2018**
Betaalrekening	22.106,29	8.528,19	- 13.578,10
Spaarrekening	65.000	65.004,02	+ 4,02
Totaal	87.106,29	73.532,21	- 13.574,08

Overzicht van inkomsten en uitgaven 2019

Uitgaven		**Inkomsten**	
Bulikimu Kisoboka NGO	€ 15.200,00		
Assessment Tusaidiane	€ 2.136.80	Verkoop Hemelvaartmarkt	€ 104,75
Organisatiekosten (kantoor, lidmaatschap etc)	€ 491,54	Giften algemeen	€ 4.410,00
10-jarig jubileum – komst Fred en Harid	€ 4.183,71	Giften t.b.v. 10-jarig Jubileum	€ 4.153,20
Bank- en transactiekosten	€ 234,00	Rente	€ 4,02
Totaal Uitgaven	**€ 22.246,05**	**Totaal inkomsten**	**€ 8.671,97**
Resultaat over 2019			**- € 13.574,08**
Resultaat over 2018			+ € 61.287,16